

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ion Popescu și Societății cu Răspundere Limitată „Cristanex” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2r-202/24

PIGD Nr.2-22176622-01-2r-23042024)

Restituirea cererii de apel. Apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea de nu dat curs a cererii de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)
Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, M. Anton)

7 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc

Diana Stănilă, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 noiembrie 2022, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Popescu și Societății cu Răspundere Limitată „Cristanex” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 26 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni. S-a încasat în mod solidar de la Ion Popescu și de la Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex” suma de 1 045 098, 99 de lei cu titlu de datorie, suma de 6 085, 70 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asigurarea acțiunii și suma de 31 352, 96 de lei cu titlu de cheltuieli legate de achitarea taxei de stat la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, iar în total suma de 1 082 537, 65 de lei.

3. La 24 noiembrie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Ion Popescu, reprezentat de avocatul Andrei Rezuș a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, prin cererea de apel s-a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

4. La 25 noiembrie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentată de avocatul Andrei Rezuș a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, prin cererea de apel s-a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

5. Prin încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de apelanții Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentată de avocatul Andrei Rezuș și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de

hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform exigențelor Legii de apelant sau de către reprezentantul său și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 23 514, 72 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ion Popescu, reprezentat de avocatul Andrei Rezuș și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform exigențelor Legii de apelant sau de către reprezentantul său și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 23 514, 72 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelanților Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate vor fi restituite.

6. Prin încheierea din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de apelanții Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș și s-a remis apelanților apelul cu toate documentele anexate. S-a explicat apelanților Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile.

7. La 9 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei instanței de apel pentru reexaminarea apelului la etapa admiterii spre examinare.

8. În argumentarea recursului a indicat că apelanții nu au posibilitatea de a achita taxa de stat. Or, prin încheierile executorului judecătoresc nr. 034-2619/2022 din 8 decembrie 2022 și nr. 034-2621/2022 din 9 decembrie 2022 s-a aplicat sechestrul asupra bunurilor mobile, imobile și asupra mijloacelor bănești aflate în conturile bancare în limitele valorii datoriiilor pretinse de 1 076 451 de lei și respectiv 408 083, 41 de lei. Reprezentantul apelanților a comunicat ultimilor încheierea de a nu da curs, însă aceștia nu au avut posibilitatea să o achite din cauza sechestrului aplicat, deci, având în vedere imposibilitatea efectivă, este necesar de admis recursul pentru a acorda părților posibilitatea de a avea un veritabil acces liber la justiție.

9. Recurenții au menționat că sunt în imposibilitatea achitării taxei de stat și solicită scutirea de la plata acesteia, or, impunerea achitării taxei de stat în situația relatată va aduce atingere principiului de acces liber la justiție consfințit de CEDO și Constituție.

10. A mai invocat că încasarea sumei de prima instanță a avut loc în mod solidar, însă instanța de apel a dispus achitarea de către fiecare apelant a sumei taxei de stat în mod separat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

12. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

13. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

14. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

15. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

16. Art. 16 din Codul de procedură civilă:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

17. Art. 75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

18. Art. 99 din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Încheierea judecătorească asupra cheltuielilor de judecată poate fi atacată odată cu atacarea fondului cauzei.”

19. Art. 100 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

20. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

21. Art. 111 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

22. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

23. Art. 83 alin. (3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvențității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.”

24. Modul de achitare a taxei de stat este reglementat la art. 6 din Legea taxei de stat nr. 213/2023, care la alin. (3) și (9) stipulează că:

„Taxa de stat pentru cererile de chemare în judecată, cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală, cererile de apel, cererile de recurs și pentru celelalte cereri prevăzute în anexa nr. 1 se achită la depunerea lor, iar pentru eliberarea repetată a copiilor (duplicatelor) de pe fiecare act judecătoresc de dispoziție, a copiilor de pe alte documente din dosar, eliberate de instanța de judecată la solicitarea părților sau a altor persoane participante la proces – la primirea lor. Dovada achitării taxei de stat se face prin originalul chitanței sau notei de plată, certificat de instituția financiară care a efectuat

operațiunea, cu menționarea destinației plății, sau prin chitanța care confirmă achitarea taxei de stat prin Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay).”

25. Art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.”

26. Art. 364 alin. (1) și 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.” 4, „... în cererea de apel se indică inter alia motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.”

27. Art. 368 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

28. Art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1)...”

29. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

30. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul, or, instanța de apel a expediat copia încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în adresa reprezentantului recurentului, avocatului Andrei Rezuș, la 8 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.90), iar cererea de recurs a fost depusă la 11 aprilie 2024 (f.d.95).

32. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi

respins, cu menținerea încheierii contestate a instanței de apel, din motivele ce succed.

33. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată reține că dispozitivul hotărârii primei instanțe, emis de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 26 octombrie 2023 (f.d.60).

34. Ulterior, la 25 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ion Popescu, reprezentat de avocatul Andrei Rezuș a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, prin cererea de apel s-a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

35. Iar, la 25 noiembrie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentată de avocatul Andrei Rezuș a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, prin cererea de apel s-a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

36. Prin încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de apelanții Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentată de avocatul Andrei Rezuș și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform exigențelor Legii de apelant sau de către reprezentantul său și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 23 514, 72 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ion Popescu, reprezentat de avocatul Andrei Rezuș și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel semnată conform exigențelor Legii de apelant sau de către reprezentantul său și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 23 514, 72 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelanților Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate vor fi restituite.

37. Completul de judecată constată că copia încheierii din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către reprezentantul

apelantei, avocatul Andrei Rezuș, la 2 februarie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.83).

38. Drept urmare, termenul de 10 zile pentru achitarea taxei de stat a început a curge din 3 februarie 2024, ziua imediat următoare recepționării încheierii și urma să expire la 12 februarie 2024.

39. Cu toate acestea, apelanții, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș au omis să remedieze neajunsul identificat în cererea de apel, în termenul acordat de către Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 25 ianuarie 2024, în pofida faptului că procedura legală de înștiințare judiciară a fost respectată, iar acest fapt atrage sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

40. În rezultat, instanța de recurs consideră întemeiată soluția adoptată prin încheierea din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău privind restituirea cererii de apel declarată de apelanții Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș, din motiv că nu au îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 25 ianuarie 2024.

41. Întru desființarea acestei soluții nu poate fi reținut argumentul recursului precum că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost comunicată, însă recurenții sunt în imposibilitatea achitării taxei de stat și solicită scutirea de la plata taxei de stat, or, în speță, încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel nu este obiect al prezentului recurs. Or, legea în art. 368, alin. (3) și art. 99 din Codul de procedură civilă prevede contestarea unei astfel de încheieri împreună cu încheierea de restituire a cererii de apel, ceea ce apelanții nu au făcut motiv din care instanța este în imposibilitate să verifice legalitatea încheierii din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

42. În context, instanța de recurs notează că apelanții și reprezentantul acestora aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza Van Harn v. Germania, 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile de acces la instanță prin valorificarea dreptului său la o cale de atac, cu respectarea exigențelor legale.

43. Completul de judecată reamintește că art. 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (Perez v. Franța [MC], nr. 47287/99 din 12 februarie 2004, § 80; Loupas v. Grecia, nr. 21268/16 din 20 iunie 2019, § 37; Capacchione v. Republica Moldova din 30 noiembrie 2021, § 19). De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să

își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14 din 25 februarie 2020, § 71 și cauzele citate în aceasta; Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23). 11 62.

44. În conjunctura enunțată și având în vedere că încheierea din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea recurată.

45. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de Ion Popescu și Societatea cu Răspundere Limitată „Cristanex”, reprezentați de avocatul Andrei Rezuș împotriva încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă